

Сънародник

Брой
Číslo 3

Юли - Септември
Júl - September 2025

Krajan

Снимка пред магазина за семена на Бонев и Аврамчев
в Източник: Специализиран музей на гурбетчийското
Братислава. На снимката: И. Узунов, Д. Бонева и Б. Бонев
Fotografia pred predajňou semien Bónev a Avramčev
v Bratislave. Na fotografii: I. Uzunov, D. Bóneová a B. Bónev

Източник: Специализиран музей на гурбетчийското
градинарство – Лясковец
Zdroj: Špecializované múzeum bulharských záhradníkov
v zahraničí – v meste Ljaskovec

➤ Българи от цяла Словакия
и жителите на Хронски
Бенядик отдадоха почит
на четирима свидни
български герои

➤ Bulhari z celého Slovenska
a obyvatelia Hronského
Beňadika vzdali úctu štyrom
vzácnym bulharským hrdinom

➤ Ролята на медиите
в информирането за
еврозоната – разговор
с Павел Новотни

➤ Rola médií v informovaní
o eurozóne – rozhovor
s Pavlom Novotným

➤ Съюзът на словаците
от България отпразнува
35-годишнината от своето
основаване

➤ Spolok Slovákov z
Bulharska oslávil 35.
výročie založenia

БЪЛГАРИ ОТ ЦЯЛА СЛОВАКИЯ И ЖИТЕЛИТЕ НА ХРОНСКИ БЕНЯДИК ОТДАДОХА ПОЧИТ НА ЧЕТИРИМА СВИДНИ БЪЛГАРСКИ ГЕРОИ

Малко известен факт е, че двама български студенти по медицина и двама студенти по инженерство загиват в Словашкото национално въстание през 1944 година.

В основата на инициативата стои една прекрасна млада българка – Деница Секуличка, която е и председател на Българския културен съюз в Братислава, и редактор на двуезичното списание „Сънародник“.

“В Словакия има два паметника, посветени на български партизани, дали живота си за свободата на Словакия от фашистката окупация. Единият се намира в Братислава. Всяка година на втори юни полагаме венци и честваме саможертвата им и на него са изписани думите на Христо Ботев – “Тоз, който падне в бой за свобода, той не умира.”

Вторият паметник се намира в град Хронски Бенядик, където всяка есен участваме в чествания, организирани съвместно с местното кметство и българското посолство“, разказва Деница Секуличка.

Вече над 55 години всяка есен българската общност в Словакия заедно с Посолството ни и местната власт поднасят венци и поддържат жива инициативата.

И тази година по покана на общинската администрация на град Хронски Бенядик, регион Банска Бистрица, на 13 септември 2025 година, българското посолство в Словашката република и местният Български културен съюз с председател Деница Секуличка, за поредна година отдадоха почит и поднесоха венци пред намиращите се в града мемориал и общ гроб на четирима български студенти, загинали в Словашкото национално въстание срещу фашизма през 1944 година.

Любопитен факт е, че от 1969 година се провежда ежегодната инициатива за почитане подвига на Сейко Даскалов, студент по медицина от с. Побит Камък (Разградско), Стоян Стоянов, студент по минно инженерство от с. Пороище (Разградско), Димитър Тодоров, студент по медицина от Банско и Еню Игнатов, студент по строително инженерство от с. Стоил Войвода (Силистренско), загинали, прекосявайки заедно с група партизани ледените води на местната река, преследвани от фашистите.

Тази година церемонията бе водена от извънредния и пълномощен посланик на Република България в Словашката Република, Н. Пр. Васил Петков, както и от Деница Секуличка –председател

BULHARI Z CELÉHO SLOVENSKA A OBYVATELIA HRONSKÉHO BEŇADIKA VZDALI ÚCTU ŠTYROM VZÁCNYM BULHARSKÝM HRDINOM

Nie tak známym faktom je, že dvaja bulharskí študenti medicíny a dvaja študenti inžinierstva padli počas Slovenského národného povstania v roku 1944.

Za iniciatívou stojí mladá výnimočná Bulharka — Denica Sekulička, ktorá je predsedníčkou Bulharského kultúrneho zväzu v Bratislave a redaktorkou dvojazyčného časopisu „Sanarodnik“(Krajan).

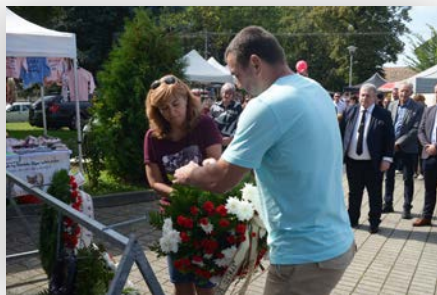

Na Slovensku stoja dva pamätníky venované bulharským partizánom, ktorí položili svoje životy za oslobodenie Slovenska od fašistickej okupácie. Jeden z nich sa nachádza v Bratislave. Každý rok 2. júna kladieme vence a vzdávame hold ich obeť, a na ňom sú vyryté slová Hrista Boteva: „Kto padne v boji za slobodu, ten neumiera“.

Druhý pamätník je v meste Hronský Beňadik, kde sa každú jeseň zúčastňujeme na poklone organizovanom v spolupráci s miestnou samosprávou a Bulharským veľvyslanectvom,“ hovorí Denica Sekulička.

Už viac ako 55 rokov každú jeseň bulharská

на Българския културен съюз (БКС) и от кмета на Хронски Бенядик Имрих Райчок, местни жители и приятели на България, множество членове на неправителствената организация БКС. Имаше и българи от Виена.

В своето приветствие към присъстващите българският посланик първо поздрави жителите на Хронски Бенядик с 950-годишния юбилей от основаването на града, след което той откри героизма на четиримата български студенти.

Изказана бе дълбока признателност към местните словашки власти и население за безупречното поддържане на паметника и гроба на българските участници в Словашкото национално въстание.

komunita na Slovensku spolu s naším veľvyslanectvom a miestnou samosprávou kladú vence a udržiavajú túto iniciatívu živú.

Aj tento rok, na pozvanie obecného zastupiteľstva mesta Hronský Benadik, v regióne Banská Bystrica, dňa 13. septembra 2025 Bulharské veľvyslanectvo v Slovenskej republike a Bulharský kultúrny zväz s predsedníčkou Denicou Sekuličkovou opäť vzdali úctu a položili vence pred miestnym pamätníkom a spoločným hrobom štyroch bulharských študentov, ktorí padli počas Slovenského národného povstania proti fašizmu v roku 1944.

Zaujímavým faktom je, že od roku 1969 sa koná každoročne spomienková udalosť na pamiatku Seika Daskalova, študenta medicíny z obce Pobit Kamak

Десетилетия наред Хронски Бенядик и онези далечни събития свързват тясно българския и словашкия народ и ги обединяват в стремежа да почитат справедливостта, антифашизма и жертвоготовността в името на велики каузи.

Както всяка година, така и сега жителите на селото посрещнаха своите гости с много сърдечност, топлина и внимание.

Много трогателно е и участието на словашките

(oblasť Razgrad), Stoyana Stoyanova, študenta baníckeho inžinierstva z obce Poroište (oblasť Razgrad), Dimitra Todorova, študenta medicíny z Banská a Enyu Ignatova, študenta stavebného inžinierstva z obce Stoil Voyvoda (oblasť Silistra). Všetci padli, keď spoločne s partizánskou skupinou prechádzali cez ľadové vody miestnej rieky, stíhaní fašistami.

Túto jeseň ceremoniál viedol mimoriadny a splnomocnený veľvyslanec Bulharskej republiky v

“баби” от вокална група “Делинка”, които пеят български песни. И тази година те първо изпяха “Тих бял Дунав” на чист български език, а след това и словашка песен-марш.

Възпоминанието в събота на българските герои съвпадна с 950-ия юбилей на град Хронски Бенядик. Празникът бе много сплотяващ, с много музика и настроение, а също и с разкошна словашка кухня.

На празника имаше и демонстрация на лов с орли, което е древно ловно изкуство.

Специално за българските гости домакините отвориха някои от най-старите къщи на Хронски Бенядик, които пресъздават атмосферата на отминали дни и пазят много спомени.

Една от забележителностите на града е голямата катедрала-манастир. Тук се съхранява частица от Христовата кръв.

Автор: sanusetsalvus.com

РАЗГОВОР С ПАВЕЛ НОВОТНИ, РЪКОВОДИТЕЛ НА ОТДЕЛ „ПУБЛИЦИСТИКА“ ВЪВ ВЕСТНИК HOSPODÁRSKE NOVINY

В последните броеве на нашето списание разгледахме икономическите и обществените аспекти на присъединяването на България към еврозоната. Този път представяме гледната точка от другата страна – от гледната точка на медиите, които играят ключова роля в предаването на информация, обясняването на фактите и формирането на обществените дискусии.

Как да се информира обществото за такава съществена икономическа стъпка, така че хората да разберат нейното значение и в същото време да запазят доверието си в медиите? За това разговаряхме с Павел Новотни, ръководител на отдел „Публицистика“ във вестник Hospodárske noviny. От дълги години той е журналист, автор на аналитични материали, интервюта и коментари. Завършил е Философския факултет на Университета „Коменски“ в Братислава и е част от редакцията на HN от 2007 г.

Г-н Новотни, как си спомняте периода, когато Словакия прие еврото? Как медиите отразяваха тази тема и какви бяха реакциите на обществото?

Разбира се, тази тема беше доминираща най-вече в икономическите медии като Hospodárske noviny. За нея писаха всички – може би с изключение на спортните издания. И трябва да кажа, че обществото проявяваше голям интерес към този въпрос.

По това време Вие вече работехте в медиите – какво беше да информирате за такава важна икономическа промяна? Имаше ли по-

Slovenskej republiky, J.E. Vasil' Petkov, ako aj Denica Sekulička, predsedníčka BKZ, starosta Hronského Beňadika Imrich Rajčok, miestni obyvatelia a priatelia Bulharska, mnohí členovia mimovládnej organizácie BKZ. Prítomní boli aj Bulhari z Viedne.

Vo svojom príhovore k prítomným bulharský veľvyslanec najprv pozdravil obyvateľov Hronského Beňadika k 950. výročiu založenia mesta, potom zdôraznil hrdinstvo štyroch bulharských študentov.

Vyjadril hlbokú vďaku miestnym slovenským orgánom a obyvateľom za bezchybnú starostlivosť o pamätník a hrob bulharských účastníkov Slovenského národného povstania.

Desiatky rokov Hronský Beňadik a tie dávne udalosti úzko spájajú bulharský a slovenský národ — spoločne v úcte k spravodlivosti, antifašizmu a obetavosti v mene veľkých ideálov.

Ako každý rok, aj teraz prijali domáci hostí s veľkou srdečnosťou, láskavosťou a pozornosťou.

Veľmi dojemná bola aj účasť slovenskej vokálnej skupiny „Delinka“ (miestne „babky“), ktoré spievali bulharské piesne. Tento rok najprv zaspievali „Tih bial Dunav“ v čistej bulharskej reči, potom slovenskú folklórnu pieseň.

Sobotná spomienková udalosť na bulharských hrdinov sa zhodovala s 950. výročím mesta Hronský Beňadik. Slávnosť bola veľmi zjednocujúca — s hudbou, náladou a tiež výbornou slovenskou kuchyňou.

Na slávnosti bola aj ukážka lovu s orlami, čo je starobylé lovecké umenie.

Pre bulharských hostí domáci otvorili niektoré z najstarších domov v Hronskom Beňadiku, ktoré navodzujú atmosféru dávnych dní a uchovávali mnohé spomienky.

Jednou zo zaujímavostí mesta je veľká katedrála-kláštor. Tu je uložená čiastočka Kristovej krvi.

Autor: sanusetsalvus.com

ROZHOVOR S PAVLOM NOVOTNÝM, VEDÚCIM ODDELENIA PUBLICISTIKY V DENNÍKU HOSPODÁRSKE NOVINY

V predchádzajúcich číslach nášho časopisu sme sa venovali hospodárskym a spoločenským aspektom vstupu Bulharska do eurozóny. Tentoraz prinášame pohľad z druhej strany – z pohľadu médií, ktoré zohrávajú kľúčovú úlohu pri sprostredkovaní informácií, vysvetľovaní faktov a formovaní verejnej diskusie.

Ako informovať verejnosť o takomto zásadnom ekonomickom kroku tak, aby ľudia pochopili jeho význam a zároveň si zachovali dôveru v médiá? O tom sme sa rozprávali s Pavlom Novotným, vedúcim oddelenia publicistiky v denníku Hospodárske noviny. Dlhé roky pôsobí ako novinár, autor analytických

скоро доверие сред хората или надделяваше скептицизмът?

Еврот приехме в момент, когато в света започваше глобалната финансова криза. Освен това обменният курс беше фиксиран на най-ниското възможно ниво – 30,126 словашки крони за едно евро – което от икономическа гледна точка не беше особено добро, но хората просто получиха повече евро за спестените си пари и затова бяха доволни. Разбира се, най-вече по-възрастните хора се страхуваха от промяната – някои още помнеха паричната реформа от 1953 г. – но като цяло настроението беше положително.

От Ваша гледна точка – каква е ролята на медиите в процеси като приемането на еврото? Къде е границата между обясняване на фактите и влияние върху общественото мнение?

Тази граница е много тънка. И именно в това разграничаване медиите имат ключова роля. Hospodárske noviny имат едно основно мото – „Ние предоставяме факти“. Това е нашата основна задача. Всеки читател трябва, въз основа на твърди факти, сам да може да си създаде мнение. И при стъпка като приемането на еврото това важи двойно. Но трябва да напомня, че когато Словакия прие еврото, социалните мрежи едва започваха. Хората тогава получаваха проверена и професионална информация. Днес, напротив, до нас достигат предимно различни антиевропейски дезинформации и слухове, често подхранвани от руската пропаганда.

Днес България се сблъсква с множество дезинформации и полуистини относно влизането в еврозоната. Как според Вас журналистическата общност може да помогне на хората да разберат реалността – без манипулации и излишен страх?

Режимът на Путин, разбира се, няма интерес от по-дълбока интеграция на България в европейските структури, която ще донесе и приемането на еврото. Затова чрез дезинформационни канали и социалните мрежи се разпространяват много неистини за еврото. Поради това и българските медии трябва да се постараят внимателно да обяснят на хората всички факти – както предимствата, така и евентуалните недостатъци на тази важна стъпка.

Според Вас, с какво Словакия се справи добре при комуникацията за еврото – и какво, с днешна гледна точка, бихте направили по различен начин?

Мисля, че комуникацията беше проведена адекватно за онова време. Още веднъж бих подчертал ролята на интернет и социалните

материалов, разговоров а коментаров. Vyštudoval Filozofickú fakultu Univerzity Komenského v Bratislave a je súčasťou redakcie HN od roku 2007.

Pán Novotný, ako si spomínate na obdobie, keď Slovensko prijímalo euro? Ako túto tému pokrývali médiá a aké boli reakcie verejnosti?

Prirodzene, táto téma bola dominantná hlavne v ekonomických médiách ako sú Hospodárske noviny. Písali o nej prakticky všetci - snáď okrem športových titulov. A musím povedať, že verejnosť sa o túto otázku veľmi zaujímal.

Vy ste v tom čase pôsobili v médiách – aké bolo informovať o takej zásadnej ekonomickej zmene? Bola vtedy medzi ľuďmi skôr dôvera, alebo prevládala skepsa?

Euro sme prijímali v čase, keď sa vo svete rozbiehala globálna finančná kríza. Výmenný kurz sa navyše podarilo stlačiť na minimum - 30,126 slovenských korún za jedno euro - čo síce z pohľadu ekonomiky nebolo veľmi dobré, ale ľudia jednoducho získali za svoje našetrené peniaze viac eur, čiže boli radi. Samozrejme, najmä starší ľudia sa zmeny obávali, niektorí mali v pamäti ešte menovú reformu z roku 1953, ale nálada bola celkovo pozitívna.

Z vášho pohľadu – akú úlohu majú médiá v procesoch, akým je prijatie eura? Kde je hranica medzi vysvetľovaním faktov a ovplyvňovaním verejnej mienky?

Tá hranica je veľmi tenká. A pri jej rozlišovaní hrajú médiá významnú úlohu. Hospodárske noviny majú jedno zásadné motto - prinášame fakty. To je naša hlavná úloha. Každý čitateľ má na základe tvrdých faktov možnosť vytvoriť si vlastnú mienku. A v prípade kroku

ako je prijatie eura to platí dvojnásobne. Len musím pripomenúť fakt, že keď euro prijímalo Slovensko, tak sociálne siete boli stále len na začiatku. Ľudia tým pádom dostávali overené profesionálne informácie. Dnes sa k nám hlavne zo sociálnych sietí dostávajú rôzne protieuropské dezinformácie a hoaxy, často riadené ruskou propagandou.

Bulharsko dnes čelí množstvu dezinformácií a poloprávd o vstupe do eurozóny. Ako podľa vás môže novinárska obec pomôcť ľuďom lepšie pochopiť realitu, bez manipulácie a zbytočného strachu?

Putinovmu režimu, prirodzene, nevyhovuje hlbšia integrácia Bulharska do európskych štruktúr, ktorú prinesie aj prijatie eura. A tak cez dezinformačné kanály a na sociálnych sieťach šíri mnoho neprávdy týkajúcej sa eura. Preto by si aj bulharské médiá mali dať záležať, aby ľuďom dôsledne vysvetlili všetky fakty - výhody aj nevýhody tohto dôležitého kroku.

V čom podľa vás Slovensko zvládlo komunikáciu o eure dobre – a čo by ste dnes, s odstupom času, urobili inak?

мрежи. Българското правителство трябва да се съсредоточи върху това, което ние тогава още нямахме – обясняването на този процес най-вече на младите хора в платформи като Facebook, Instagram или TikTok. Говорих с млади хора в Румъния, най-близкият съсед на България, и много от тях са против еврото. Защо? Защото в социалните мрежи четат, че леят е „добра“ валута и че еврото ще донесе бедност и поскъпване. Ясно е, че този наратив идва от Русия – видяхме го и при президентските избори в Румъния. Абсолютно не се съмнявам, че същата пропагандна машина действа и спрямо България. Трябва много да внимаваме с това.

Много хора свързват еврото с повишаване на цените. Как бихте обяснили това явление и защо е важно да се прави разлика между впечатление и реални икономически данни?

Днес цяла Европа преживява период на висока инфлация. Разбира се, някои некоректни търговци закръгляват цените нагоре – това винаги се случва. Затова е и задача на българското правителство да намери механизми, с които да предотврати такива недобросъвестни практики колкото е възможно повече.

Какви съвети бихте дали на българските журналисти, които днес имат задачата да информират за влизането в еврозоната – обективно и разбираемо?

Както вече казах – трябва да се пишат факти и да се гледа и към положителния опит на Словакия. Например, аз не познавам никого, който днес би искал да се върне към кроната. Ако има такива, това обикновено са хора, симпатизиращи на режима на Путин и желаещи Словакия да напусне ЕС и НАТО. За съжаление, такива хора има навсякъде – както в Словакия, така и в България. Затова задачата на медиите е чрез отговорно и професионално информизиране да допринесат за това те да бъдат колкото се може по-малко.

А Вие лично – какво символизира за Вас еврото? То само икономически инструмент ли е или и културен, цивилизационен етап?

То е символ на обединена Европа, изградена върху общи основи и ценности. Приятно е чувството, че не трябва да обменям пари, когато пътувам до Австрия, Германия или Франция. И честно казано, много се радвам, че когато следващия път посетя София, Пловдив или Несебър и поискам да си поръчам бира Каменица, вино Старосел и към тях шопска салата и таратор, вече няма да ми се налага да търся чейндж бюро. Просто ще извадя нашите европейски пари и ще платя.

И накрая – как бихте обобщили най-големия урок, който Словакия научи от процеса на приемане на еврото и който би могъл да бъде полезен и за България?

Това е още една стъпка към европейската интеграция. Макар че днес Словакия не е сред най-„примерните“ членове на европейското семейство

Мисlim, че комуникация била зvládnutá primerane vtedajšej dobe. Ešte raz pripomeniem úlohu internetu a sociálnych sietí. Bulharská vláda by sa mala zamerať na to, čo sme my vtedy ešte nemali k dispozícii - vysvetľovaniu tohto kroku najmä mladým ľuďom na platformách ako je Facebook, Instagram alebo TikTok. Rozprával som sa s mladými ľuďmi v Rumunsku, ktoré je najbližším susedom Bulharska. A mnoho z nich je proti euru. Prečo? Lebo na sociálnych sieťach píšú, že lei je fajn mena a euro prinesie chudobu a zdražovanie. Je jasné, že tento naratív prichádza z Ruska - videli sme to aj na rumunských prezidentských voľbách. Absolútne nepochybujem o tom, že pod rovnakým tlakom ruskej propagandistickej mašinerie je dnes aj Bulharsko. Mali by ste si na to dať veľký pozor.

Mnohí ľudia si euro spájajú s rastom cien. Ako by ste vysvetlili tento jav a prečo je dôležité rozlišovať medzi dojmom a reálnymi ekonomickými dátami?

Celá Európa dnes zažíva obdobie veľkej inflácie. Prirodzene, niektorí nesvedomití obchodníci zaokrúhľia ceny nahor, to tak býva vždy. Preto je aj úlohou bulharskej vlády, aby našla páky, ako takýmto nečestným krokom čo možno najviac zabrániť.

Aké rady by ste dali bulharským novinárom, ktorí dnes stoja pred úlohou informovať o vstupe do eurozóny objektívne a zrozumiteľne?

Ako som povedal už predtým - písať fakty, pozrieť sa aj na pozitívne skúsenosti Slovenska. Ja napríklad nepoznám nikoho, kto by dnes chcel návrat ku korune. A ak áno, tak sú to zväčša ľudia obdivujúci Putinov režim, ktorí si želajú vystúpenie Slovenska z EÚ a NATO. Bohužiaľ, takíto ľudia sa nájdu všade, tak na Slovensku, ako aj v Bulharsku. Úlohou médií je aj prostredníctvom zodpovedného a profesionálneho informovania a vysvetľovania faktov prispieť k tomu, aby ich bolo čo najmenej.

Pre vás osobne – čo pre vás euro symbolizuje? Je to len ekonomický nástroj, alebo aj určitý kultúrny a civilizačný míľnik?

Je to symbol jednotnej Európy, postavenej na spoločných základoch a hodnotách. Je to fajn pocit, že si nemusím meniť peniaze pri návšteve Rakúska, Nemecka či Francúzska. A úprimne, veľmi sa teším, že keď najbližšie navštívim Sofiu, Plovdiv alebo Nesebar a budem si chcieť dať pivo Kamеница, вино Старосел a k tomu šopský šalát a studenú polievku tarator, tak už nebudem musieť hľadať zmenáreň. Jednoducho vytiahnem naše európske peniaze a zaplatím.

A na záver – ako by ste zhrnuli najväčšie ponaučenie Slovenska z procesu prijatia eura, ktoré by mohlo byť prínosné aj pre Bulharsko?

Je to ďalší krok v európskej integrácii. Hoci dnes Slovensko nepatrí medzi úplne najvzornejších členov európskej rodiny vďaka našej takzvanej suverénnej zahraničnej politike na všetky štyri svetové strany, tak i vďaka členstvu v eurozóne sme stále podstatne viac integrovanejší než povedzme Česi, Poliaci alebo Maďari. A inak sa vďaka tomu na nás pozerajú i turisti či investori. Som presvedčený, že tento krok vašej krajiny

– заради нашата така наречена суверенна външна политика във всички посоки – именно благодарение на членството си в еврозоната ние сме значително по-интегрирани от Чехия, Полша или Унгария. А това влияе и върху начина, по който туристите и инвеститорите гледат на нас. Убеден съм, че тази стъпка ще помогне и на вашата страна – ще привлече вниманието на Европа към България, ще подкрепи туризма и инвестиционния сектор.

ПОСЛАНИК ВАСИЛ ПЕТКОВ ПОЧЕТЕ ЖЕРТВИТЕ НА ХОЛОКОСТА И РАСОВОТО НАСИЛИЕ

Във връзка с Деня за почит на жертвите на Холокоста и расовото насилие, извънредният и пълномощен посланик на Република България в Словакия Васил Петков взе участие на 9 септември т.г. в паметна церемония, проведена на централния Рибен площад в Братислава – мястото, където някога се е издигала разрушената след войната централна синагога. Днес там се намира паметник, посветен на жертвите на Холокоста и расовото насилие по време на Втората световна война.

Слова пред паметника произнесоха председателят на словашкия парламент Рихард Раши, министърът на външните работи Юрай Бланар, вицепрезидентът на Световния еврейски конгрес Марам Щерн и други официални лица.

„Холокостът е една от най-мрачните глави в човешката история, когато жени, мъже, деца и старци са били преследвани, обезправени, депортирани и убивани само защото са се родили евреи. Наш колективен дълг

поможе а притiahne pozornost Európy na Bulharsko. Podporí váš cestovný ruch aj investičný sektor.

VEĽVYSLANEC VASIĽ PETKOV SI UCTIL OBEŤ HOĽOKAUSTU A RASOVÉHO NÁSILIA

Pri príležitosti Dňa pamiatky obetí holokaustu a rasového násilia sa mimoriadny a splnomocnený veľvyslanec Bulharskej republiky v Slovenskej republike Vasiľ Petkov zúčastnil 9. septembra t.r. na spomienkovej ceremónii, ktorá sa konala na Rybnom námestí v Bratislave – na mieste, kde kedysi stála centrálna synagóga, zdemolovaná po druhej svetovej vojne. Dnes tam stojí pamätník obetiam holokaustu a rasového násilia počas druhej svetovej vojny.

S príhovormi pred pamätníkom vystúpili predseda Národnej rady SR Richard Raši, minister zahraničných vecí Juraj Blanár, viceprezident Svetového židovského kongresu Maram Stern a ďalší hostia.

„Holokaust patrí k najtemnejším kapitolám ľudských dejín, keď boli ženy, muži, deti i starci prenasledovaní, zbavení práv, deportovaní a zabíjaní len preto, že sa narodili ako Židia. Našou spoločnou povinnosťou je pamätať na tieto obeť a na minulé zlyhania,“ zdôraznil minister Blanár.

Zároveň vyzdvihol dôležitosť vzdelávania a historickej pamäti v boji proti dezinformáciám a polarizácii spoločnosti, aby sa v budúcnosti predišlo tragickým udalostiam, akými bol holokaust. Pripomenul, že 9. september bol za Deň pamiatky obetí holokaustu a rasového násilia vyhlásený pred 25 rokmi z iniciatívy súčasného predsedu vlády Roberta

Fica a že tento rok si Slovensko pripomína 20. výročie svojho vstupu do Medzinárodnej aliance pre pripomínanie holokaustu (IHRA).

е да помним тези жертви и миналите провали“, подчерта министър Бланар.

Той акцентира върху значението на образованието и историческата памет в борбата срещу дезинформацията и поляризацията на обществото, за да се предотвратят в бъдеще трагични събития като Холокоста. Министърът припомни, че 9 септември е обявен за Ден в памет на жертвите на Холокоста и расовото насилие преди 25 години по инициатива на настоящия министър-председател Роберт Фицо, както и че тази година се навършват 20 години от присъединяването на Словакия към Международния алианс за възпоменание на Холокоста (IHRA).

По време на Втората световна война около 70 000 словашки евреи са били депортирани и загинали в концентрационните лагери.

Източник: **Посолството на Република България в Словакия**

ИНТЕРВЮ С БОЖЕНА ШЕФАНИ-ДЕЛЕВА: БЪЛГАРСКОТО ЧЕРНОМОРИЕ МЕЖДУ ПРИРОДНИТЕ БЕДСТВИЯ И ИКОНОМИЧЕСКИТЕ ПРОМЕНИ

Божена е словачка, която живее в България вече повече от десет години. Нейната професионална дейност е свързана с туризма и недвижимите имоти, най-вече по Българското Черноморие. Като човек, който живее и работи там, тя има ценен поглед от първо лице върху случващото се по Черноморието – както от гледна точка на бизнеса, така и на обикновените хора.

През последните седмици Черноморието беше под изпитание – силните наводнения в района на Елените и Царево причиниха сериозни щети на имотите и, за съжаление, отнеха човешки животи.

Божена, засегнаха ли наводненията словашки собственици на имоти в България?

За щастие, не. Повечето словашки и чешки собственици на имоти не бяха засегнати от наводненията. Проблеми имаше само локално – в някои части на Елените и Царево. Райони като Слънчев бряг, Свети Влас, Равда, Созопол и Несебър останаха без сериозни щети.

Počas druhej svetovej vojny bolo približne 70 000 slovenských Židov deportovaných a zahynulo v koncentračných táboroch.

Zdroj: **Veľvyslanectvo Bulharskej republiky v Slovenskej republike**

ROZHOVOR S BOŽENOU ŠTEFÁNI DELEVOU BULHARSKÉ POBREŽIE MEDZI PŘÍRODNÝMI KATASTROFAMI A EKONOMICKÝMI ZMENAMI

Božena je Slovenka, ktorá už viac ako desať rokov žije v Bulharsku. Jej profesijná činnosť súvisí s turizmom a nehnuteľnosťami, najmä na bulharskom pobreží Čierneho mora. Ako človek, ktorý tam žije a pracuje, má cenný pohľad z prvej ruky na to, čo sa deje na pobreží – z pohľadu biznisu aj bežných ľudí.

V posledných týždňoch bolo pobrežie skúšané – silné záplavy v oblasti Elenite a Carevo spôsobili veľké škody na majetku a, žiaľ, aj ľudské obete.

Božena, dotkli sa záplavy slovenských majiteľov nehnuteľností v Bulharsku?

Našťastie nie. Väčšina slovenských aj českých majiteľov nehnuteľností nebola záplavami zasiahnutá. Problémy sa lokálne vyskytli len v niektorých častiach Elenite a Careva. Oblasti ako Slnčné pobrežie, Sveti Vlas, Ravda, Sozopol či Nesebar zostali bez väčších škôd.

Moderné rezorty, kde majú cudzinci svoje apartmány, sú dobre poistené a postavené na vyvýšených miestach. V Elenite, kde bol dopad najväčší, sú väčšinou majitelia ukrajinskej alebo ruskej národnosti.

Zároveň treba povedať, že po tejto udalosti si mnohí Slováci a Česi viac uvedomili dôležitosť poistenia nehnuteľností – najmä tých, ktoré sa nachádzajú pri mori. Nie všetci majú v Bulharsku poistenie uzavreté, preto odporúčam, aby sa o túto tému zaujímali už pri kúpe. S tým mojim klientom

pomáham aj ja, pretože málokto vie, kde sa dá takéto poistenie v Bulharsku uzavrieť.

Ozývajú sa ti klienti, ktorí sa obávajú o svoje investície?

Áno, množstvo ľudí sa ozvalo. Najmä tí, ktorí už majú apartmán v Bulharsku alebo s ktorými sme nedávno plánovali kúpu a videli zábery v médiách. Je prirodzené, že sa pýtajú, či je bezpečné investovať pri mori.

Keď im vysvetlím, že väčšina turistických oblastí nebola zasiahnutá a že išlo o mimoriadne intenzívny, ale krátky dážď,

Модерните комплекси, в които чужденците най-често имат апартаменти, обикновено са добре застраховани и разположени на по-високи места. В Елените, където бе най-сериозният удар, собствениците са предимно украинци и руснаци.

Мога да кажа, че след тези събития много словаци и чехи осъзнаха по-добре значението на застраховката на имота – особено на тези, които се намират близо до морето. Не всички имат такава застраховка в България, затова винаги препоръчвам клиентите ми да се интересуват от това още при покупката. Аз също им помагам да намерят надеждна компания – малцина знаят къде точно могат да сключат полица в България.

Обаждат ли ти се клиенти, които се притесняват за своите инвестиции?

Да, доста хора се обадиха. Най-вече тези, които вече имат апартаменти в България или с които наскоро сме планирали покупка и са видели кадрите от медиите. Напълно естествено е да питат дали е безопасно да се инвестира край морето.

След като им обясня, че повечето туристически райони не са засегнати и че това беше изключително интензивен, но кратък валеж, повечето от тях се успокояват. Аз самата бях няколко пъти на място – в Слънчев бряг, в Свети Влас и, в последно време, в Ахелой, където интересът на клиентите е най-голям.

От опита ми – след като 10 години съм работила в туризма по Черноморието и сега се занимавам с огледи и обслужване на собственици и нови клиенти – знам, че всичко по крайбрежието много бързо се възстановява. Резортите и инфраструктурата се обновяват и още през следващия летен сезон всичко ще бъде готово. Туристите ще се върнат, а от наводненията почти няма да има следа.

Изключение е Елените, където пораженията бяха най-сериозни и се очакват промени в инфраструктурата и законовите изисквания. Знае се, че някои комплекси и хотели там са построени върху изсъхнало речно корито, което се напълни от огромно количество дъжд – до 400 литра на квадратен метър за няколко часа. Там вероятно ще бъде спряно новото строителство, а най-пострадалите комплекси може дори да бъдат разрушени.

Може ли тази ситуация да се отрази на пазара

вăčšina sa upokojí. Sama som bola niekoľkokrát priamo na mieste – na Slnéčnom pobreží, vo Sveti Vlas a v poslednom čase aj v Aheloy, kde je záujem klientov najväčší.

Z mojej skúsenosti – po 10 rokoch práce v cestovnom ruchu na pobreží a teraz pri obhliadkach nehnuteľností a servise pre majiteľov a nových klientov – viem, že všetko na pobreží sa obnovuje veľmi rýchlo. Rezorty a infraštruktúra sa opravujú a už budúcu letnú sezónu bude všetko pripravené. Turisti sa vrátia a po povodniach takmer nezostane stopa.

Výnimkou je Elenite, kde boli škody najväčšie a očakávajú sa zmeny v infraštruktúre a legislatívnych požiadavkách. Je známe, že niektoré komplexy a hotely sú postavené na vyschnutom riečisku, ktoré sa naplnilo obrovským množstvom dažďovej vody – až 400 litrov na meter štvorcový v priebehu niekoľkých hodín. Tam bude pravdepodobne zastavená nová výstavba a najviac poškodené komplexy môžu byť dokonca zdemolované.

Môže táto situácia ovplyvniť trh s nehnuteľnosťami?

Možno krátkodobu prinesie viac opatrnosti, ale celkovo trh zostáva stabilný. Záujem o bulharské nehnuteľnosti stále rastie – najmä vďaka dostupným cenám, ktoré sú nižšie ako v Grécku, Chorvátsku či Španielsku.

Kupujúci sa teraz viac zaujímajú o kvalitu výstavby a infraštruktúry, čo je veľmi pozitívny trend. Nové projekty sa už stavajú modernejšie – s lepším odvodnením a technickými riešeniami, ktoré zvyšujú bezpečnosť aj budúcu hodnotu.

Trh je trochu pomalší aj kvôli obmedzeným letom v zime – napríklad z Bratislavy do Burgasu už nie sú

на недвижими имоти?

Може би краткосрочно ще доведе до повече предпазливост, но като цяло пазарът остава стабилен. Интересът към българските имоти продължава да расте – най-вече заради достъпните цени, които са по-ниски от тези в Гърция, Хърватия или Испания.

Купувачите сега се интересуват повече от качеството на строителството и инфраструктурата, което е много положителна тенденция. Новите проекти вече се изграждат по-модерно – с по-добро отводняване и технически решения, които повишават безопасността и стойността им в бъдеще.

Пазарът е малко по-бавен и заради ограничените полети през зимата – например от Братислава до Бургас няма директни линии, останаха само тези от Виена. Но още от следващия сезон се очаква подобрение на въздушните връзки.

Смяташ ли, че въвеждането на еврото ще повлияе на пазара на имоти и интереса към България?

Определено да. С влизането на България в еврозоната се очаква още по-голям интерес към инвестиции, защото покупката на имот тук ще остане финансово изгодна, дори след покачването на цените през последните две години. Това върви ръка за ръка с нарастващото търсене.

Не очакваме спад на цените в близко време – напротив. Все повече клиенти търсят сигурен начин да вложат парите си в имоти, вместо да ги държат в банки. За мнозина това е инвестиция с две цели – повишаване на стойността във времето и доход от наем.

Имам и клиенти, които планират да прекарват повече време в България, особено след пенсиониране – и напълно ги разбирам. Животът край морето е по-добър от този в Словакия, особено в днешните несигурни времена.

„ПРИНЦЕСАТА НА ЦИРКА“ - ПОСТАНОВКА НА СВЕТОВНОИЗВЕСТНАТА БЪЛГАРКА ВЕРА НЕМИРОВА

Оперета за всичко, което не сме се осмелили да преживеем

След години емблематичната оперета от 1926 г. „Принцесата на цирка“ – една от най-известните оперети на Имре Калман, се завръща на сцената на Операта на Националния театър в Кошице. Продукцията се създава по случай 80-годишнината на театъра, под артистичния патронаж на дъщерята на световноизвестния композитор, г-жа Ивон Калман. Тя е в изцяло нов словашки превод,

priame linky, zostali len tie z Viedne. No od budúcej sezóny sa očakáva zlepšenie leteckého spojenia.

Myslíš si, že zavedenie eura ovplyvní trh s nehnuteľnosťami a záujem o Bulharsko?

Určite áno. Vstupom Bulharska do eurozóny sa očakáva ešte väčší záujem o investície, pretože kúpa nehnuteľnosti tu zostane finančne výhodná, aj po zvýšení cien v posledných dvoch rokoch. Ide to ruka v ruku s rastúcim dopytom.

V blízkej budúcnosti nečakáme pokles cien – práve naopak. Stále viac klientov hľadá bezpečný spôsob, ako uložiť peniaze do nehnuteľností, namiesto toho, aby ich nechávali v bankách. Pre mnohých je to investícia s dvoma cieľmi – rast hodnoty v čase a príjem z prenájmu.

Mám aj klientov, ktorí plánujú tráviť viac času v Bulharsku, najmä po odchode do dôchodku – a úplne im rozumiem. Život pri mori je lepší ako na Slovensku, najmä v dnešných neistých časoch.

CIRKUSOVÁ PRINCEZNÁ - V RÉŽII SVETOZNÁMEJ BULHARKY VERA NEMIROVEJ

Opereta o tom, čo všetko sme si netrúfli žiť

Po rokoch sa na javisko Opery Národného divadla v Košiciach vracia ikonická opereta z roku 1926 Cirkusová princezná – jedna z najznámejších operiet Emmericha Kálmána. Inscenácia vznikla pri príležitosti 80. výročia divadla, pod umeleckým patronátom dcéry svetoznámeho skladateľa, pani Yvonne Kálmán. V úplne novom slovenskom preklade ju režijne pripravila Vera Nemirova. Prichádza s príbehom, ktorý sa dotkne aj tých, čo si myslia, že opereta nie je pre nich.

Opereta z čias kríz – pre dnešný svet

Režisérka Vera Nemirova sa na operetu pozerá ako na produkt krízových čias – ako odpoveď na vojny, hospodárske krízy a stratu istôt. Podľa nej v sebe nesie potrebu ľudí po „ideálnom svete, po harmónii a kráse“. Aj preto je Cirkusová princezná aktuálna aj dnes, keď

режисиран от Вера Немирова, а историята ѝ ще докосне дори онези, които смятат, че оперетата не е за тях, се казва в прессъобщение на Националния театър в Кошице.

Оперета от времена на криза – за днешния свят

Режисьорката Вера Немирова вижда оперетата като продукт на времена на криза – като отговор на войни, икономически кризи и загуба на сигурност. Според нея, тя носи в себе си необходимостта на хората от „идеален свят, от хармония и красота“. Ето защо „Принцесата на цирка“ е актуална и днес, когато светът отново изпитва безпокойство и несигурност.

Кошицката продукция на „Принцесата на цирка“ започва във фойето на луксозен хотел, където след години се срещат двама души, които някога са се обичали – Федора Палинска и мистериозният Мистър Екс. Колелото на сцената се завърта, а с него и човешката памет. Публиката се озовава в младостта на героите, на цирковата арена, във фантастичен свят и зад кулисите, където се разкриват скритите им желания и рани.

Това е история за това какво може да се случи отново, когато се осмелим да отворим вратата към спомените. „Не е ли днешното време, в което заплахата от война е толкова близка, колкото не е била през последните 80 години, отново узряло за оперета?“, пита режисьорката.

Продукцията е създадена под артистичния патронаж на Ивон Калман, дъщерята на композитора, която лично е присъствала на премиерите на произведенията на баща си в Кошице няколко пъти. Този път здравето ѝ попречи да дойде, но тя подкрепя продукцията от разстояние. „Кошице се превърна в мой втори дом, винаги съм изпитвала голямо уважение към музиката на баща ми тук и радостта на публиката, която я приема с отворено сърце. „Принцесата на цирка“ е едно от най-очарователните му произведения и аз се гордея, че Кошицката опера днес ѝ дава нов живот“, каза Ивон Калман.

Вместо носталгия – разбиране

„Принцесата на цирка“ в Кошице не е забавно завръщане към миналото, а поглед към настоящето през призмата на спомените. В този привидно

svet opäť zažíva nepokoj a neistotu.

Košická inscenácia Cirkusovej princeznej sa začína vo foyer luxusného hotela, kde sa po rokoch stretávajú dvaja ľudia, ktorí sa kedysi milovali – Fedora Palinská a tajomný Mister X. Koleso javiska sa rozkrúti – a s ním aj ľudská pamäť. Diváci sa ocitnú späť v mladosti postáv, v cirkusovej manéži, v noblesnom prostredí aj v zákulisí, kde sa ukazujú ich skryté túžby a zranenia.

Je to príbeh o tom, čo všetko sa môže stať ešte raz, keď sa odvážime otvoriť dvere spomienkam. „Nie je dnešná doba, v ktorej je hrozba vojny tak blízko, ako za posledných 80 rokov nebola, znovu zrelá na operetu?“ pýta sa režisérka.

Inscenácia vzniká pod umeleckým patronátom Yvonne Kálmán, dcéry skladateľa, ktorá sa už viackrát osobne zúčastnila na premiérach diel svojho otca práve v Košiciach. Tentoraz jej zdravotný stav nedovolil pricestovať, no inscenáciu podporuje aspoň na diaľku. „Košice sa stali mojím druhým domovom, vždy som tu cítila veľký rešpekt k otcovej hudbe a radosť publika, ktoré ju prijíma s otvoreným srdcom. Cirkusová princezná je jedným z

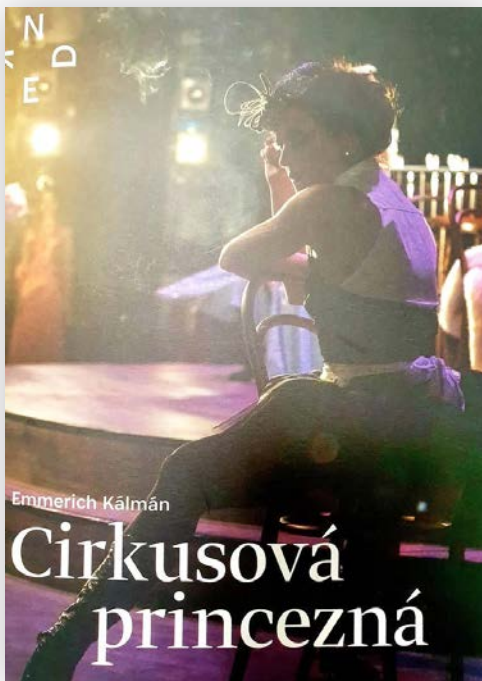
jeho najpôvabnejších diel a som hrdá, že práve košická opera mu teraz dáva nový život,“ uviedla Yvonne Kálmán.

Namiesto nostalgie – pochopenie

Cirkusová princezná v Košiciach nie je zábavným návratom do minulosti, ale pohľadom na prítomnosť cez prizmu spomienok. V tomto naoko pôvabnom svete sa odohrávajú aj veľmi súčasné konflikty týkajúce sa spoločenského statusu, odsúdenia, odmietnutia, nejasnej identity, a tiež nedostatku pocitu bezpečia a ľudskej blízkosti. Fedora ako žena, ktorá je „príliš“ a zároveň „primálo“. Mister X ako outsider, muž bez mena, bez domova, bez práva byť milovaný.

V Nemirovej interpretácii má aj gýč svoje oprávnenie – nie však ako lacný klam, ale ako pamäť. Hudba Emmericha Kálmána znie ako hracia skrinka spomienok, no pomedzi krásne tóny sa natíska otázka: „Naozaj je už neskoro? A čo ak nie?“

„V Košiciach veríme, že opereta nie je oddychový žáner. Je to veľmi presné zrkadlo doby – len ho treba správne nastaviť. Vera Nemirova je skúsená režisérka, ktorá sa nebojí nových prístupov – ukázala to už minulý rok interpretáciou Suchoňovej Krútnavy. Naša spoločná Cirkusová princezná je jasným dôkazom, že aj v operete sa dá povedať niečo vážne, a pritom nestratiť ľahkosť a noblesu. Myslím, že práve to dnešný svet potrebuje,“

очарователен свят се случват и много съвременни конфликти, свързани със социалния статус, осъждането, отхвърлянето, неясната идентичност, а също и липсата на чувство за сигурност и човешка близост. Федора – жена, която е „твърде много“ и едновременно с това „недостатъчна“.

Мистър Х – аутсайдер, мъж без име, без дом, без право да бъде обичан.

В интерпретацията на Немирова кичът също има своето оправдание – не като евтина измама, а като спомен. Музиката на Имре Калман звучи като музикална кутия със спомени, но между красивите тонове се натрапва въпросът: „Наистина ли е твърде късно? А какво ще стане, ако не е?“

„В Кошице вярваме, че оперетата не е релаксиращ жанр. Тя е точно огледало на времето. Вера Немирова е опитен режисьор, който не се страхува от нови подходи – тя показва това миналата година с интерпретацията си на операта „Крутнява“ на композитора Еуген Сухонь. Съвместната ни работа с „Циркова принцеса“ е ясно доказателство,

hovorí Roland Khern Tóth, riaditeľ Opery NDKE.

Javisko plné umelkýň a umelcov – aj skutočný cirkus

Na javisku sa stretáva celý umelecký dom NDKE: orchester, zbor, činohra aj balet. V hlavných postavách

че дори в оперетата може да се каже нещо сериозно, без да се губи лекота и благородство. Мисля, че точно това е необходимо на днешния свят“, казва Роланд Херн Тот, директор на Операта на Националния театър в Кошице.

Сцена, пълна с артисти – истински цирк

На сцената на Националния театър в Кошице ще срещнете целия арт състав на операта: оркестър, хор, балет. Главните герои ще бъдат изиграни от Титуш Тобиш, Мартин Диймеш (Мистър Х), Соня Годарска, Татяна Хайзушова (Федора Палинска) и др.

Хореографиите са дело на Андрей Петрович, Дженаро Сорбино и Далибор Фабиан. Декорът е проектиран от Андрей Серафин, костюмите от Симона Вачалкова. Постановката е музикално подготвена от главния диригент Петер Валентович.

За атмосферата, царяща в света на цирка, ще се погрижат истински акробати и циркови артисти: талантивите братя от групата „Košíce Cirkus Mavakanza“, акробатите Ариадна и Ка Рина – въздушно дуо „Lalyra“, Славка Криванек, Ондрей Якубчак и Патрик Залезка.

Директорът на Българския културен институт г-жа Ваня Радева, зарадва режисьорката с огромен букет и я покани напролет да гостува на Института

sa predstavia Titusz Tóbisz / Martin Gyimesi (Mister X) a Soňa Godarská / Tatiana Hajzušová (Fedora Palinská). V ďalších úlohách účinkujú Aneta Hollá, Silvia Ondočko, Anton Baculík, Maksym Kutsenko, Marek Gurbaľ, Marián Lukáč, Peter Kočiš, Ivan Krúpa, Viera Kállayová, Beáta Drotárová, László Havasi, Pavol Cebák, Tomáš Hodermarský, Filip Kostrub a ďalší.

Choreografie vytvorili Andrej Petrovič, Gennaro Sorbino a Dalibor Fabian, scénu navrhol Andrej Serafin, kostýmy Simona Vacháľková. Inscenáciu hudobne pripravil šéfdirigent Peter Valentovič.

O atmosféru cirkusového sveta sa postarajú aj skutoční akrobati a cirkusoví umelci – talentovaní bratia z košickej skupiny Cirkus Mavakanza, akrobatky Ariadna a Ka Rina – vzdušné duo Lalyra, Slávka Krivánek, Ondrej Jakubčák a Patrik Zelezka.

Riaditeľka Bulharského kultúrneho inštitútu pani Vania Radeva odovzdala režisérke obrovskú kyticu a pozvala ju, aby prišla hosťovať na jar 2026 do Bulharského kultúrneho inštitútu v Bratislave a uviedla dokumentárny film o jej réžii Krútnavy. Vera Nemirova, ktorá žije v Nemecku a tvorí v zahraničí, sa tešila ako dieťa, že zástupkyňa jej rodného Bulharska ju prišla podporiť na premiéru slovenskej inscenácie.

svjatoslav.dohovic@sdke.sk

Autor: BKI

в словашката столица с документален филм за постановката „Крутнява“. Вера Немирова, която живее в Германия и твори в чужбина, се радваше като дете, че представителка на нейната родина България е дошла да я подкрепи на премиерата на словашкото произведение.

svjatoslav.dohovic@sdke.sk

Автор: БКИ

СЪЮЗЪТ НА СЛОВАЦИТЕ ОТ БЪЛГАРИЯ ОТПРАЗНУВА 35-ГОДИШНИНАТА ОТ СВОЕТО ОСНОВАВАНЕ

В събота, на 11 октомври 2025 г., в Млада Града в Братислава се състоя изключителна среща на сънародници, на която Съюзът на словациите от България отбеляза 35 години от своето основаване. Срещнаха се поколения, обединени от обща история, приятелства и дълбоко уважение към своите

корени.

Гостите започнаха да пристигат още от ранния следобед – регистрираха се и бяха посрещнати с пита и шарена сол.

Официалната програма започна в 13:30

SPOLOK SLOVÁKOV Z BULHARSKA OSLÁVIL 35. VÝROČIE ZALOŽENIA

V sobotu 11. októbra 2025 sa na Mladej Garde v Bratislave uskutočnilo výnimočné stretnutie krajanov, pri ktorom si Spolok Slovákov z Bulharska pripomenul 35 rokov od svojho založenia. Stretli sa tu generácie, ktoré spája spoločná história, priateľstvá a hlboká úcta ku koreňom.

Hostia prichádzali od skorého popoludnia, prebiehala registrácia a víťanie chlebom (pitou) a farebnou (šarenou) soľou.

Program sa oficiálne začal o 13:30 mimoriadne emotívnym momentom – vystúpením tanečníkov argentínskeho tanga, Doda Graneca a Terezky Schwarzovej, zakladateľov tradičnej školy tanga na Slovensku. Ich precízne a elegantné tango dodalo úvodu slávnosti noblesný charakter.

Podujatia sa zúčastnili vzácní hostia, medzi ktorými boli J. E. Vasil Petkov, veľvyslanec Bulharskej republiky na Slovensku, Gabriela Primova, prvá tajomníčka a

konzulka, Elena Arnaudova, asistentka konzulky, Eva Kmeťová, predsedníčka Spolku Slovákov z Maďarska, Samuel Jovankovič, predseda Spolku Slovákov z Juhoslávie, Rudolf Hajduk, predseda Spolku Slovákov z Rumunska, Ľubomír Kmeť, predseda Združenia pre

ч. с изключително емоционален момент – изпълнението на танцорите по аржентинско танго Додо Гранец и Терезка Шварцова, основатели на традиционното танго училище в Словакия. Тяхното прецизно и елегантно танго придаде на откриването на празненството благороден и тържествен характер.

На събитието присъстваха почетни гости, сред които бяха: Н. Пр. Васил Петков, посланик на Република България в Словакия; Габриела Примова, първи секретар и консул; Елена Арnaudова, асистент на консула; Ева Кметъова, председател на Съюза на словаците от Унгария; Самуел Йованкович, председател на Съюза на словаците от Югославия; Рудолф Хайдук, председател на Съюза на словаците от Румъния; Любомир Кмет, председател на Асоциацията за изследване на генеалогията на долноземските словаци; Деница Секуличка, председател на Българския културен съюз, както и певицата на народни песни Данка Сихелска.

Важен момент от събитието беше връчването на дипломи и паметни медали на онези, които дългогодишно подкрепят дейността на Съюза.

Следобедната програма предложи богата палитра от изпълнения. Децата от Българското училище „Христо Ботев“ представиха български фолклор, след което последва общо хоро – традиционен балкански кръгов танц. Изяви се и представителката на най-младото поколение от Съюза на словаците от България – десетгодишната Хеленка Конярникова, която с песните „Ягода, ягода“ и „Копала студиенку“, в съпровод на народния оркестър на Андрей Захорец, трогна публиката.

výskum genealógie dolnozemsých Slovákov, Denica Sekulička, predsedníčka Bulharského kultúrneho zväzu a Danka Sihelská, speváčka ľudových piesní.

Významným momentom bolo odovzdávanie diplomov a pamätných medailí tým, ktorí dlhodobo podporujú činnosť Spolku.

Popoludňajší program priniesol bohatú paletu vystúpení. Deti z Bulharskej školy Christo Botev predviedli bulharský folklór, nasledovalo spoločné choro, tradičný balkánsky kruhový tanec. Vystúpila aj zástupkyňa najmladšej generácie Spolku Slovákov z Bulharska Helenka Koňariková (10 rokov) a piesňami Jahoda, jahoda a Kopala studienku v sprievode ľudovej hudby Andreja Záhorca dojala publikum. Večerný program obohatil harmonikár Mirko Bruk z Jánošíka a DJ Peter.

Nechýbalo krájanie výročnej torty, tombola a detská tombola.

Toto výročné stretnutie ukázalo, že Spolok Slovákov z Bulharska nie je len organizáciou,

Вечерната програма беше обогатена с изпълнение на акордеониста Мирко Брук от Яношик и DJ Петер.

Не липсваше и разрязването на юбилейната торта, както и томбола за възрастни и деца. Това юбилейно събиране показва, че Съюзът на словаците от България не е просто организация, а жива общност, която обединява поколения сънародници. То напомни историята на словаците, живели в България от края на XIX век, и на техните потомци, които, въпреки завръщането си в Словакия, са съхранили любовта си към българската култура, език и традиции.

Автор: **Катерина Конярникова,**
Председател на Съюза на словаците
от България

ПРАЗНИЧЕН КОНЦЕРТ НА ДИМЧО ВЕЛИЧКОВ И МАРИАНА КОВАЛ

На 22 септември Българският културен институт представи в двореца „Зичи“ празничния концерт на клавирият дуо Димчо Величков и Мариана Ковал. Концертът бе посветен на изключително важните за историята на България дати – Съединението (6.09.) и Независимостта (22.09.) и се проведе под патронажа на Н. Пр. извънредния и пълномощен посланик на Р. България г-н Васил Петков.

„Тези дати обединяват всички българи по цял свят и отбелязването им е част от културната дипломация на България“, заяви в поздравителната си реч консулт на страната ни г-жа Габриела Примова. Директорът на БКИ г-жа Ваня Радева представи младите виртуози пред препълнената зала като цитира италианската музиковедка Сабина Венеранда, която с възторг от таланта на пианистите пише: „Димчо Величков е истински дар от Небето. Неговите деликатни, гъвкави, бързи и меки ръце докосват клавиатурата с неподражаемо майсторство, което е толкова силно, че дори ангелите му се радват, а нас – хората, омагьосва“. Сред гостите на концерта бе консулт на Р. България г-жа Габриела Примова, директорът на Българското училище „Христо Ботев“ в Братислава – г-н Николай Йорданов, председателят на Българския съюз – г-жа

je živou komunitou, ktorá spája generácie krajanov. Pripomenulo históriu Slovákov, ktorí od konca 19. storočia žili v Bulharsku, a ich potomkov, ktorí si napriek návratu na Slovensko uchovali lásku k bulharskej kultúre, jazyku a tradíciám.

Autor: **Katarína Koňariková,**
predsedníčka Spolku Slovákov z Bulharska

SLÁVNOSTNÝ KONCERT - DIMČO VELIČKOV A MARIANA KOVAL

22. septembra uviedol Bulharský kultúrny inštitút v Zichyho paláci slávnostný koncert klavírneho dua Dimča Veličkova a Mariany Koval. Koncert bol venovaný dvom dôležitým historickým udalostiam bulharských dejín. Zjednoteniu Bulharska, ktoré sa uskutočnilo 6.9.1885 a Nezavislosti Bulharska, ktorá bola vyhlásená 22.9.1908. Koncert sa konal pod záštitou mimoriadneho a splnomocneného veľvyslanca Bulharskej republiky v Slovenskej republike pána Vasiľa Petkova. Tieto významné dátumy zjednocujú Bulharov na celom svete a ich uctievanie je súčasťou kultúrnej diplomacie Bulharskej republiky.

Riaditeľka BKI pani Vania Rađeva predstavila mladých virtuózov divákovi v preplnenej sále a citovala slová talianskej muzikologičky Sabíny Venerandy, ktorú nadchol talent klaviristov: „Dimčo Veličkov je skutočným darom z nebies. Jeho jemné, hybké, rýchle a hebké ruky sa nenapodobiteľne dotýkajú kláves, jeho majstrovstvo má takú silu, že aj anjeli sa z neho radujú, a nás ľudí očarúva“. Medzi hosťami koncertu boli v publiku prítomní: konzulka Bulharskej Republiky pani Gabriela Primova, riaditeľ Bulharskej školy Christa Boteva v Bratislave – pán Nikolaj Jordanov, predsedníčka Zväzu Bulharov pani Denica Sekulička, predstavitelia miestnej inteligencie – hudobníci, spisovatelia, výtvarníci, novinári, predstavitelia slovenskej verejnosti ako aj bulharskej obce hlavného mesta.

Na koncerte zazneli zložité variácie na ľudovú pieseň Todora z diela hudobného skladateľa Krasimira Kjurkčijskeho, diela Franza Liszta, Frederika Chopina, Slovenské tance Antonína Dvořáka a ďalšie.

Dimčo Veličkov sa narodil v roku 1987 v hudobníckej rodine. Na klavíri začal hrať vo veku šiestich rokov. Neskôr sa stal žiakom klavírnej triedy svojho otca na Národnej škole

Деница Секуличка, представители на градската интелигенция – музиканти, писатели, художници, журналисти както от словашка страна, така и от страна на българската общност в столицата.

На концерта прозвучаха сложни вариации върху песента „Полегнала е Тодора“ на Красимир Кюркчийски, творби на Шопен, Лист, „Славянски танци“ на Дворжак и др.

Димчо Величков е роден през 1987 г. в семейство на музиканти. Започва да свири на пиано, когато е на 6 години. Става ученик в класа по пиано на баща си в Националното училище за музикални и сценични изкуства „Христина Морфова“, Стара Загора. Първата си награда „Млади надежди“ получава от IV международен конкурс „Музиката и Земята“, когато е на 9 години. През 2002 г. свири в Зала „България“. Солист е на оркестъра на Държавната опера в Стара Загора. Свири като солист в Гап и Марсилия в рамките на международния проект „Млади музикални таланти“ – България и Франция.

През 2005 г. завършва Националното училище за музикални и сценични изкуства „Христина Морфова“ с отличен успех. Същата година става студент в Университета за музика и изкуства във Виена в класа по пиано на професор Франц Цетл.

През 2011 г. завършва бакалавърска степен в класа по пиано на проф. Маркус Праузе. През 2015 г. придобива магистърска степен.

Изнасял е концерти в Австрия, България, Канада, Франция, Унгария, Италия, Полша,

худобного а scénického umenia Christiny Morfovej v Starej Zagore.

Svoje prvé ocenenie získal na medzinárodnej súťaži Hudba a Zem ako deväťročný chlapec. V roku 2002 koncertoval v Zala Bulgaria. Po roku sa stal sólistom orchestra Štátnej opery v Starej Zagore. Hral ako sólista v Gap a Marseilles na medzinárodnom projekte Mladých hudobných talentov v Bulharsku a Francúzsku. V roku 2005 ukončil Národnú školu hudobného a scénického umenia Christiny Morfovej s červeným diplomom. V tom istom roku začal študovať na Viedenskej univerzite múzických umení v klavírnej triede Franza Zettla.

V roku 2011 ukončil bakalárske štúdium v klavírnej triede prof. Markusa Prauzeho. V roku 2015 získal magisterský titul.

Koncertoval v Rakúsku, Bulharsku, Kanade, Francúzsku, Maďarsku, Taliansku, Poľsku, v Kórei, Rusku, na Slovensku, v Severnom Macedónsku, Chorvátsku. Ako sólista účinkoval v symfonickom orchestri Blue jeans soloist Vienna, v Orchestri štátnej opery Stara Zagora, v Šumenskej filharmónii, v Symfonickom orchestri v Slivene, v Symfoniete vo Vraci.

Účinkoval na desiatkach hudobných súťaží v Bulharsku a zahraničí, je nositeľom desiatok bulharských a zahraničných ocenení. Pôsoobil ako pedagóg súkromnej hudobnej školy Schmidta Zitelmanna a hudobnej školy Allegro Vivace vo Viedni. Dimčo Veličkov pôsobí aj v komorných hudobných telesách. Spolupracoval s interpretmi ako je flautistka Clara Schumann, sopranistka Christina Lazarova,

Република Корея, Русия, Словакия, Северна Македония, Хърватска. Участвал е като солист в симфоничния оркестър "Blue jeans soloist Vienna", Оркестъра на Държавната опера Стара Загора, Шуменската филхармония, Симфоничния оркестър на Сливен, в Симфониета Враца.

Участвал е в десетки конкурси и фестивали в България и в чужбина, носител е на десетки наши и международни награди. Работил е като преподавател по пиано в консерваторията "Франц Шуберт" – Виена, в частното музикално училище "Шмид и Цетелман" и в музикалното училище "Алегро Виваче" – Виена.

Димчо Величков се изявява и като камерен музикант. Работил е с други изпълнители, като Клара Шуман - флейта, Христина Лазарова - сопран, Уляна Левит - сопран, Фулвио Бертосо, Ина Петкова - виолончело, Майко Еномото - цигулка, Михо Ямамура - пиано.

От 2019 г., съвместно със съпругата си Мариана Ковал, се изявяват успешно и като клавирно дуо.

Мариана Ковал е родена през 1995 г. в Ивано-Франковска област, Украйна. Започва да свири на пиано, когато е на 9 години в класа на Иванна Илкович в Perehiske Art School. През 2016 г. завършва Прикарпатския национален университет „Васил Стефаник“, факултет по музика – „Пиано“ в Ивано-Франковск в класа на проф. Дария Лесик. От 2017 г. е частен студент в Университета за музика и сценични изкуства във Виена. През 2019 г. завършва консерваторията „Франц Шуберт“ във Виена, където получава бакалавърска степен като концертиращ пианист в класа на Димчо Величков.

Участвала е в множество концерти и проекти като солист и като дуо: клавирни рецитали в Украйна, Германия, Австрия, Унгария, Хърватска. Участвала е в майсторски класове с Ярослав Савка, в Ивано-Франковск, Украйна, с Йозеф Ермин и Петро Довган в Националната музикална академия „Микола Лисенко“, в Львов, Украйна, с Лутц Бидлинмайер в музикалното училище, в Любек, с Леонор Аумаер, с Манфред Вагнер-Арцт и с Владимир Карин, в Университета за музика и сценични изкуства, Виена.

Изправена на крака, залата дълго аплодира талантливото дуо, създадо уникалната празнична атмосфера.

Автор: БКИ

МЕЖДУНАРОДНО БИЕНАЛЕ НА ИЛЮСТРАЦИЯТА - БРАТИСЛАВА (BIB 2025)

На втори октомври Българският културен институт участва в 30-годишното юбилейно издание на Международното биенале на илюстрацията. То бе

sopranistka Uljana Levit, violončelisti Fulvio Bertoso a Ina Petkova, huslista Majko Enomoto, klavirista Miho Jamamura.

Od roku 2019 úspešne koncertuje aj s manželkou Marianou Koval ako klavírne duo.

Mariana Koval sa narodila v roku 1995 v Ivano-Frankovsku na Ukrajine. Na klavíri začala hrať ako deväťročná v triede Ivanny Ilkovič. V roku 2016 ukončila Národnú univerzitu Vasila Stefanika na hudobnej fakulte – odbor klavír, v Ivano-Frankovsku v triede prof. Darie Lesik. V r. 2017 sa stala súkromnou študentkou Univerzity múzických umení vo Viedni. V Roku 2019 ukončila Viedenské konzervatórium Franza Schuberta, kde získala bakalársky diplom ako koncertujúca klaviristka v triede Dimča Veličkova. Účinkovala na mnohých koncertoch ako sólistka aj ako interpretka klavírneho dua na recitáloch v Ukrajine, Nemecku, Rakúsku, Maďarsku, Chorvátsku.

Účinkovala v majstrovských triedach s Jaroslavou Savkou v Ivano-Frankovsku, s Jozefom Erminom a Petrom Dovganom v Národnej hudobnej akadémii Mikolu Lisenka v Ľvove na Ukrajine, s Lutzom Bidlingmaierom na hudobnej škole v Lübecku, s Leonorom Aumaierom, s Manfredom Wagnerom-Artz a s Vladimirom Karinom na Univerzite múzických umení vo Viedni.

Publikum v sále sa potleskom postojačky dlho nechcelo rozlúčiť s talentovanou dvojicou, ktorá vytvorila výnimočnú sviatočnú atmosféru.

Autor: БКИ

BIENÁLE ILUSTRÁCIÍ BRATISLAVA '2025 MLADÍ ILUSTRÁTORI Z BULHARSKA

Druhého októbra sa Bulharský kultúrny inštitút zúčastnil 30. jubilejného ročníka medzinárodnej výstavy Bienále ilustrácií Bratislava / BIB '2025/. Výstava priniesla originály ilustrácií výtvarníkov z celého sveta.

Riaditeľka БКИ pani Vania Radeva privítala

Bienále ilustrácií Bratislava `2025
30. jubilejný ročník

MLADÍ ILUSTRÁTORI BULHARSKA Výstava

autorských kníh pre deti absolventov
bakalárskeho štúdia, ročníkov `24 a `25
- odbor Kniha, ilustrácia
a tlačiarenská grafika
na Vysokej škole výtvarných
umení v Sofii.

отбелязано с изложби на оригинални илюстрации, в които участват множество творци от различни държави.

Директорът на БКИ г-жа Ваня Радева приветства международното жури в състав: Йосп Антони Панела (Испания) – избран за председател, Аманда Ариаван (Индонезия), Елис Ванс (САЩ), Фелипе Кавалканте (Бразилия), Ханс тен Дорнкаат (Швейцария), Паломата Каталина Валдивия Бария (Чили), Петер Полаг (Словакия), Сахар Тархандех (Иран), Ши Ян (Китай), Стефен Ларсен (Дания).

„Участието на България в едно от най-старите културни международни европейски артистични форуми носи на страната ни престиж от десетилетия. На всяко биенале български артист получава престижна награда. За нас е чест, че можем да сме част от това събитие“, заяви г-жа Радева. Гост на събитието бе г-жа Габриела Примова – консул на Република България, представители на градската интелигенция – художници, музиканти, писатели, журналисти и пр.

Тази година БКИ представи в залите си изложбата – авторски издания за деца: МЛАДИ ИЛЮСТРАТОРИ ОТ БЪЛГАРИЯ на дипломирани бакалаври випуск `24 и `25 от специалност “Книга, илюстрация, печатна графика” в Националната художествена академия – София. В рамките на

международну пороту в зложени Josp Antoni Panella (Španielsko) – zvolený predseda, Amanda Ariawan (Indonézia), Ellis Vance (USA), Felipe Cavalcante (Brazília), Hans ten Doornkaat (Švajčiarsko), Paloma Catalina Valdivia Barría (Čile), Peter Pollág (Slovensko), Sahar Tarhandeh (Irán), Shi Yan (Čína), Steffen Larsen (Dánsko).

Predseda poroty Josp Antoni Panella vyjadril uznanie jedinečnému knižnému výtvarnému podujatiu, ktoré podporuje dôležitú tvorbu pre deti a mládež už 60 rokov.

„Účasť Bulharska na jednom z najstarších kultúrnych medzinárodných európskych výtvarných umení fór mu prináša dobré meno už desaťročia. Na mnohých ročníkoch BIB získali bulharskí výtvarníci ocenenia. Je nám ctou, že môžeme byť súčasťou tohto podujatia“, vyslovila sa pani Radeva. Medzi hosťami vernisáže bola konzulka Bulharskej Republiky, pani Gabriela Primova, zástupcovia miestnej inteligencie, výtvarníci, hudobníci, spisovatelia, novinári a ďalší...

Na tomto ročníku uviedol BKI vo svojich priestoroch výstavu Mladí ilustrátori z Bulharska, predstavil na nej diela absolventov bakalárskeho štúdia, ročníkov `24 a `25 - odbor Kniha, ilustrácia a tlačiarenská grafika na Vysokej škole výtvarných umení v Sofii. V rámci projektu pripravili študenti štvrtého ročníka autorské priestorové 3D knihy pre deti. Ucelenú filozofickú

проекта, четвъртокурсници от специалността разработват проекти за авторски издания за деца (детски пространствени книги). Това включва извеждане на цялостна философска и графична концепция за изданието – фабула, сюжет, текст, както и цялостна реализация на илюстрациите, типографията, графичния и пространствения дизайн на изданието. Акцентът пада върху спецификата на илюстрацията в авторското пространствено детско издание.

Магистрите, завършили „Илюстрация“ и „Изкуство на книгата“, надграждат придобитите в бакалавърския курс умения с проектите си за независими авторски издания и цялостна издателска концепция. Бъдещите книжни художници създават серии от уникални, разнородни и въздействащи творби, които си пожелаваме скоро да видим в книжарниците. Ще бъдат експонирани транспаранти и макети на книгите, осъществени в лимитиран тираж.

Запланувано е представянето на 30-36 творби. Изложбата ще бъде придружена от рекламни материали, представящи специалността и НХА, реализирани от студентите от специалност “Книга, илюстрация, печатна графика”.

Куратори от страна на НХА бяха доц. д-р Капка Кънева, гл. ас. д-р Бояна Павлова и ас. Мила Янева-Табакова.

BIB принадлежи към най-старите и реномирани международни конкурси на илюстрацията. Участват почти всички посолства и културни институти, представяйки част от своята културна дипломация. България не прави изключение. Още повече, че е една от най-старите участнички със свои съпътстващи изложби и признати членове на международното жури.

а графickú концепciu publikácie, príbehu, zápletky, textu ako aj celkovú realizáciu ilustrácií, typografie, grafického a priestorového dizajnu. Autorská priestorová kniha pre deti kladie dôraz na špecifikum ilustrácie.

Magistri, ktorí končia Ilustráciu a Knižné umenie, vkladajú vedomosti, ktoré získali v bakalárskom štúdiu, do projektov samostatných autorských koncepčných kníh. Budúci knižní výtvarníci prinášajú série jedinečných, rôznorodých a pôsobivých diel, ktorým želáme, aby sa čím skôr ocitli v kníhkupectvách.

Výstava ponúka makety kníh v limitovanom náklade. Vystavované diela dopĺňajú brožúrky a propagačný materiál, ktorý približuje štúdium odboru Kniha, ilustrácia a tlačiarenská grafika. Kurátorkami Vysokej školy výtvarných umení v Sofii sú Dr. Kapka Kaneva, vedúca asistentka Dr. Bojana Pavlova a as. Milla Janeva - Tabakova

BIB je jednou z najstarších renomovaných medzinárodných súťažných prehliadok originálov ilustrácií kníh pre deti a mládež. Zúčastňuje sa jej väčšina veľvyslanectiev a kultúrnych inštitútov, predstavujúc

Като част от международната изложба, чрез словашките посолства и чуждестранните културни институти по целия свят, ще се проведат редица съпътстващи дейности. Биеналето се организира в сътрудничество с IBBY (Международен съвет по книги за деца и младежи) и ЮНЕСКО, от създаването си през 1967 г. до днес.

Автор: **БКИ**

ВЪЗСТАНОВЕНО Е ДВИЖЕНИЕТО НА ВЛАКОВЕ МЕЖДУ ВИЕНА И БРАТИСЛАВА

В началото на октомври 2025 година беше възстановено движението на международните влакове между Виена и Братислава.

След като Австрийските железници (ÖBB) завършиха електрификацията и модернизацията на линията Мархегер остбан, участъкът между държавната граница Мархег и Братислава също беше завършен от Словашките железници. Това направи възможно възобновяването на непрекъснат електрически железопътен трафик през австрийско-словашката граница, съобщиха от международния прес офис на община Виена.

Железопътната линия Мархегер остбан е двойна, дълга 37 километра и електрифицирана по цялата си дължина. Всички гари по линията са модернизирани и пригодени за хора с увреждания, както и оборудвани с места за паркиране на автомобили и велосипеди - Park&Ride и Bike&Ride.

За по-голяма безопасност всички прелези по линията в Долна Австрия са премахнати и заменени с подлези. "Възстановяването на електрическия железопътен трафик между Виена и Братислава е историческа стъпка за международния пътнически трафик. С модерни влакове, достъпни гари и 100 процента зелена електроенергия, ние предлагаме на нашите пътници атрактивна и екологична услуга", заяви членът на Съвета на директорите на Австрийските железници Отмар Фрихауф.

Ежедневно по линията между Виена и Братислава се движат 38 влака, по 19 във всяка посока. С промяната в разписанието от 14 декември 2025 г. ще бъдат пуснати още четири двойки влакове EuroCity, с което железопътните връзки между двете столици се увеличават до общо 46 на ден. Пътуването с влак от Виена до Братислава отнема по-малко от час.

Автор: **Светлана Желева и Десислав Паяков-
sanusetsalvus.com**

частъ своя културна дипломатия. Българско не е изключение. О то ва, че па три к на старши участник на излагане на дела а в мединародна порота по собили възнаме личности българска графика а илюстрации. Съчаťou мединародна выставка сү целосветовне сприводне подугатия BIB на словенских заступителствях а в културных институтях. Биенале са организује в сполупраци с Мединароднау униу пре дetskú knihu а млáдеж IBBY а организациу UNESCO непретржите од року 1967.

Автор: **БКИ**

ОБНОВЕНА ЖЕЛЕЗНИЧНА ДОПРАВА МЕДИ ВИДНОУ А БРАТИСЛАВОУ

На зачатку октóбра 2025 була обнóвена мединарóдна железнична дóправа межи

Видноу а Братиславоу.

По том, чо Ракúске железнице (ÖBB) докончили електрификациу а модернизациу trate Marchegger Ostbahn, докончили Словенске железнице а úсек межи штáтноу hranicou Marchegg а Братиславоу. То умóжнило опáтовне спóстение непретржитей електрикей железничней превáдзкы чез ракúско-словенскú hranicu, информóвал Мединарóднý тлáчóвý úрад места Виеднь.

Железнична траť Marchegger Ostbahn је двоколајна, длhá 37 kilometrov а електрификована по целеј својей длúжке. Вшеткы станце на траћи боли модернизóванé, приспóсóбенé пре osoby со здравотнýм постигнутíм а vybavené parkoviskami пре autá а bicykle – Park&Ride а Bike&Ride.

Пре вáчшiu безпéчност боли вшеткы приеcestia на траћи в Dolnom Rakúsku odstráненé а nahradенé podjazdmí. „Обновение електрикей железничней дóправы межи Видноу а Братиславоу је истóричкýм кроком пре мединарóднú osobnú дóправу. S modernými vlakmi, pristupnými stanicami а 100-percentnou zelenou elektrinou ponúkame našim cestujúcim atraktívnu а ekologicкú sluзбу,“ uviedol člen predstavenstva Rakúskych železníc Otmar Frichauf.

Каждý деñ премáва на траћи межи Видноу а Братиславоу 38 vlakov, по 19 в каждем smere. Со zmenou cestovného poriadku од 14. decembra 2025 budú pridанé ďalšie štyri páry vlakov EuroCity, čím са počet železničných spojení межи oboma hlavnými mestami zvýši на celkovo 46 denne. Cesta vlakom з Виедне до Братиславы трvá менеј неж hodinu.

Автор: **Svetlana Zheleva а Desislav Pajakov
sanusetsalvus.com**

ВЕЧЕР, ПОСВЕТЕНА НА БЪЛГАРИЯ И НЕЙНАТА НАЦИОНАЛНА КУХНЯ, В СРЕДНАТА ПРОФЕСИОНАЛНА ГИМНАЗИЯ ПО ГАСТРОНОМИЯ И ХОТЕЛИЕРСТВО В БРАТИСЛАВА

В рамките на утвърденото през годините ползотворно сътрудничество между Професионалната гимназия по туризъм „Проф. д-р Асен Златаров“ – гр. Бургас и Средната професионална гимназия по гастрономия и хотелиерство – гр. Братислава, 25 български ученици и петима преподаватели бяха на едноседмично посещение в Словакия. Домакините ги запознаха със забележителностите на града, с обновената база на училището и им предоставиха възможност за обмяна на опит, допринасяща за усъвършенстване на професионалните им умения в областта на туризма, гастрономията, сладкарството и пекарството.

По идея на гостите от България посещението завърши на 29 септември с тематична вечер, посветена на България. С много любов и старание учениците от бургаската гимназия приготвиха и представиха най-популярните и типични ястия от нашата национална кухня. Гостите имаха възможност да опитат пълнени домати, разнообразни салати, боб чорба, картофени кюфтета, качамак, кюфтета и шишчета на скара, баници със сирене и спанак, печени ябълки с орехи и мед, баклава и други. В центъра на вниманието бе и специално изпечената българска пogaча, украсена със сезонни мотиви, както и дегустацията на български вина – мавруд, рубин, мискет и др.

Сред гостите на събитието бяха извънредният и пълномощен посланик на Република България в Словакия Н. Пр. Васил Петков и членове на

VEČER VENOVANÝ BULHARSKU A JEHO NÁRODNEJ KUCHYNI NA STREDNEJ ODBORNEJ ŠKOLE GASTRONÓMIE A HOTELOVÝCH SLUŽIEB V BRATISLAVE

V rámci dlhoročnej a úspešnej spolupráce medzi Strednou odbornou školou cestovného ruchu „Prof. Dr. Asen Zlatarov“ v Burgase a Strednou odbornou školou gastronómie a hotelových služieb v Bratislave navštívilo Slovensko 25 bulharských študentov a 5 pedagógov. Hostitelia im ukázali krásy Bratislavy, modernizované priestory školy a umožnili výmenu skúseností, ktoré prispeli k rozvoju ich odborných zručností v oblasti cestovného ruchu, gastronómie, cukrárstva a pekárstva.

Z iniciatívy bulharských hostí sa návšteva ukončila 29. septembra tematickým večerom venovaným Bulharsku. Žiaci z Burgasu s láskou pripravili a predstavili najznámejšie a najtypickejšie jedlá bulharskej národnej kuchyne. Hostia mali možnosť ochutnať plnené paradajky, rôzne šaláty, fazulovú polievku, zemiakové placky, kačamak, fašírky a špízy na grile, banice so syrom a špenátom, pečené jablká s orechmi a medom, baklavu a ďalšie špeciality. Nechýbala ani tradičná bulharská pogača ozdobená sezónnymi motívami a degustácia bulharských vín, ako sú mavrud, rubín či misket.

Medzi hosťami podujatia boli mimoriadny a splnomocnený veľvyslanec Bulharskej republiky v Slovenskej republike Vasil' Petkov a členovia veľvyslanectva, Juraj Droba, predseda Bratislavského samosprávneho kraja, Jana Zapalová, riaditeľka odboru školstva na bratislavskom magistráte, a Nikolaj

посолството, Юрай Дроба – управител на област Братислава, Яна Запалова – директор на дирекция „Образование“ на столичната община, както и Николай Панайотов, български бизнесмени и патриот – един от двигателите на това сътрудничество.

В своето приветствие посланик Петков подчерта значението на дългогодишните приятелски отношения между двете училища, като ги определи като продължение на вековните връзки на приятелство и взаимна симпатия между българския и словашкия народ. Той отправи благодарност към ръководството на братиславската гимназия – настоящия директор Янка Крошлакова и бившия директор Йозеф Хорак, за техните усилия в поддържането на връзките и съдействието при съвместни инициативи.

В отговор, управителят на област Братислава Юрай Дроба изрази готовност да посети Бургас, за да бъдат обсъдени възможностите за подписване на документи за сътрудничество между двете области.

Източник: Посолството на Република България в Словакия

Panayotov, bulharský podnikateľ a vlastenec – jeden z hlavných iniciátorov tejto spolupráce.

Vo svojom príhovore veľvyslanec Petkov zdôraznil význam dlhoročných priateľských vzťahov medzi oboma školami, ktoré sú pokračovaním stáročných väzieb priateľstva a vzájomných sympatií medzi bulharským a slovenským národom. Osobitne poďakoval vedeniu školy – súčasnej riaditeľke Janke Krošlákovej a bývalému riaditeľovi Jozefovi Horákovi – za ich úsilie pri upevňovaní vzťahov a za spoluprácu pri organizovaní spoločných podujatí.

Predseda Bratislavského samosprávneho kraja Juraj Droba vyjadril želanie a pripravenosť navštíviť Bургас, aby sa prerokovali možnosti podpísania dohôd o spolupráci medzi oboma regiónmi.

Zdroj: Veľvyslanectvo Bulharskej republiky v Slovenskej republike

SLÁVNOSTNÉ OTVORENIE NOVÉHO ŠKOLSKÉHO ROKA 2025/26 V BSŠ „HRISTO BOTEV“, BRATISLAVA

ОТКРИВАНЕ НА НОВАТА УЧЕБНА 2025/26 ГОДИНА В БСУ „ХРИСТО БОТЕВ“ - БРАТИСЛАВА

На 17 септември в двора на БСУ „Христо Ботев“ в Братислава бе тържествено открита новата учебна 2025/26 година. Въпреки че учебните занятия започнаха още на 1 септември, тържеството се проведе в съответствие с българската традиция, като бе съобразено с празничния неучебен ден в Словакия на 15 септември.

Церемонията започна с посрещане на училищното знаме и изпълнение на химните на България и Словакия. Директорът на училището Николай Йорданов и посланикът на Република България в Словакия, Н. Пр. Васил Петков, приветстваха присъстващите. Сред официалните гости бяха консулт на България в Словакия Габриела Примова, представители на българската общност, директорът на Българския културен институт Ваня Радева, Деница Секуличка –

Dňa 17. septembra sa na školskom dvore Bulharskej strednej školy „Hristo Botev“ v Bratislave slávnostne uskutočnilo otvorenie nového školského roka 2025/26.

Aj keď sa vyučovanie oficiálne začalo už 1. septembra, slávnosť sa konala podľa bulharskej tradície a s ohľadom na štátny sviatok a nevyučovací deň v Slovenskej republike – 15. septembra.

Ceremoniál sa začal vnesením školskej zástavy a

председател на Българския културен съюз, Мариана Капраликова – директор на българската частна детска градина към сдружение „Приатели на българското училище“, както и Ани Махова – председател на същото Сдружение.

В празничната програма учениците от различни класове представиха песни и стихотворения, посветени на първия учебен ден, както и творби, вдъхновени от есента и носталгията по лятото.

Церемонията завърши с изнасяне на знамето, след което първокласниците, по стара традиция, отчупиха от питката с шарена сол и мед и преминаха по водата, лисната от менчето, към класната си стая, следвани от своите съученици.

Събитието премина при голям интерес, радостно настроение и пожелания за успешна нова учебна година в БСУ „Христо Ботев“ – Братислава.

Автор : БСУ „Христо Ботев“ – Братислава

спиванím hymien Bulharska a Slovenska.

Prítomných privítali riaditeľ školy Nikolaj Jordanov a mimoriadny a splnomocnený veľvyslanec Bulharskej republiky v Slovenskej republike pán Vasil' Petkov.

Medzi čestnými hosťami boli konzulka Bulharska na Slovensku pani Gabriela Primová, zástupcovia bulharskej komunity, pani Vania Radeva – riaditeľka Bulharského kultúrneho inštitútu, Denica Sekulička – predsedníčka Bulharského kultúrneho zväzu, Mariana Kapraliková – riaditeľka bulharskej súkromnej materskej školy pri združení „Priatel'ia bulharskej školy“, ako aj Anna Machová – predsedníčka rovnakého združenia.

V slávnostnom programe žiaci z rôznych tried predstavili piesne a básne venované prvému školskému dňu, ako aj tvorby inšpirované jeseňou a nostalgiou za letom.

Ceremonia sa skončila vyneséním zástavy, po ktorom si prváci, podľa starej tradície, odlomili z posúchového chleba s farebnou soľou a medom a prešli po vode vylievanej z džbánika do svojej triedy, nasledovaní svojimi spolužiakmi.

Podujatie sa nieslo vo veľkom záujme, radostnej atmosfére a s prániami úspešného nového školského roka v Bulharskej strednej škole „Hristo Botev“ – Bratislava.

Autor: BŠ „Hristo Botev“ – Bratislava

Vydavateľ: **Bulharský kultúrny zväz**
Adresa: **Obchodná 21, 811 06 Bratislava**
Tel: **0948502558**
IČO: **42 133 050**
Facebook: **Bulhari a ich kamaráti na Slovensku**
Evidenčné číslo: **EV 4818/13**
Periodicita vydávania: **štvrtročník**

Dátum vydania: **11 / 2025**
Ročník vydávania: **52**
ISSN: **2585-805X**
Redaktor: **Denitza Sekoulitchka**
Korektor BG: **Goran Atanasov**
Prekladateľ: **Denitza Sekoulitchka**
Korektor SK: **Ludovít Halmo**

ИЗКУСТВОТО НА ПОЛИВАНЕТО

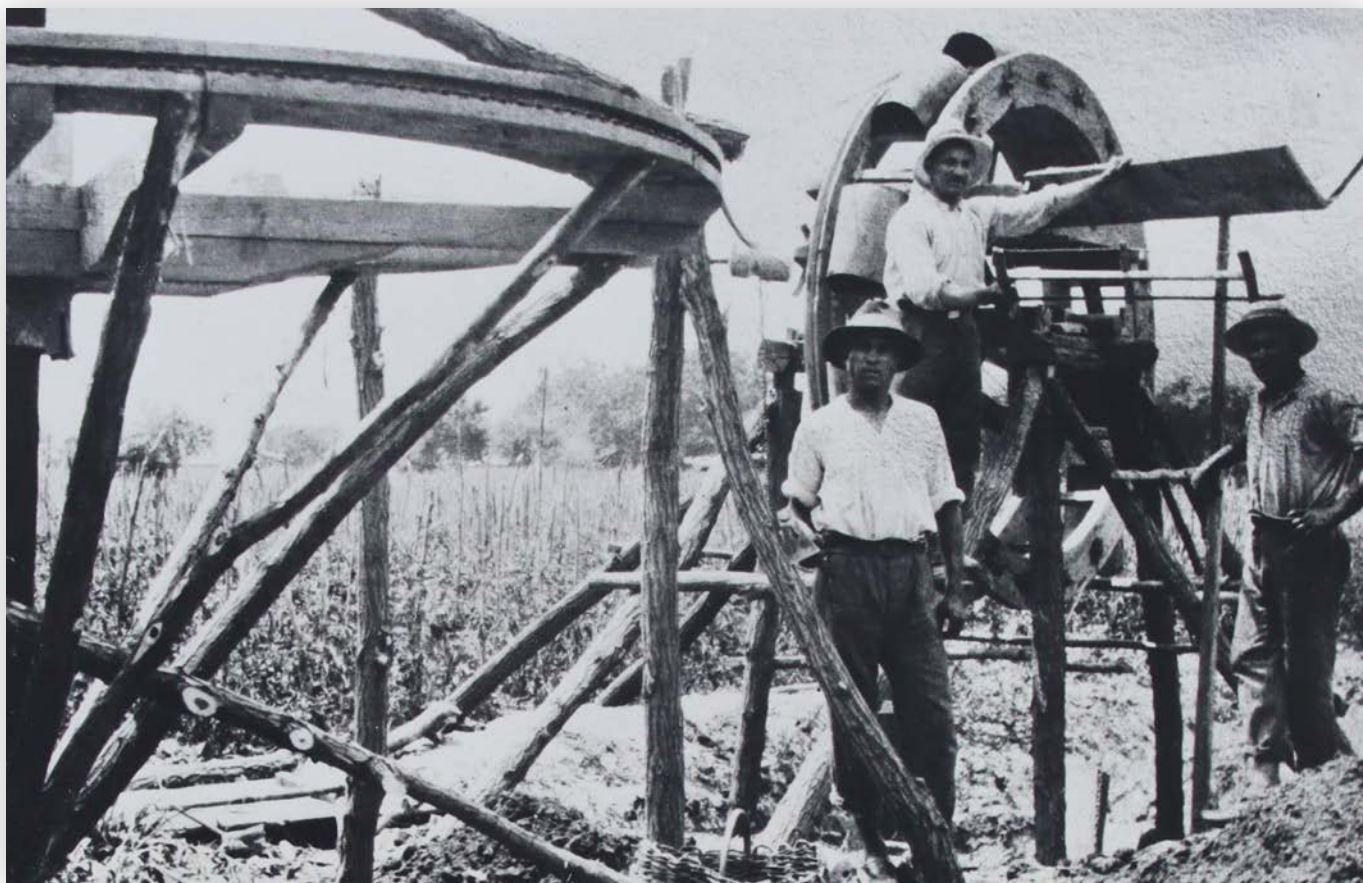
Поливането е същинското изкуство на бахчеванството. В началото на XX век българите въвеждат редица нововъведения, сред които водно колело, обикновен долап, долап с верижна трансмисия и барабанный долап. Тези съоръжения, задвижвани от животинска сила, позволяват водата да се извлича и насочва към нивите по фитариите – дълбоки канали за напояване.

При суша градинарите работят без почивка. Поливането се смята за „тънка работа“ и се поверява само на най-опитните. С мотика в ръка те отварят „кесиците“, за да насочат водата към всяко растение. Търпение, точност и майсторство – това е занаятът на поливача.

УМЕНИЕ ZAVLAŽOVANIA

Zavlažovanie je skutočné umenie pestovania zeleniny. Na začiatku 20. storočia Bulhari zaviedli niekoľko novinek, medzi ktoré patrili vodné koleso, obyčajný kolovrat, kolovrat s reťazovým prevodom a bubnový kolovrat. Tieto zariadenia, poháňané zvieracou silou, umožňovali čerpať vodu a viesť ju po závlahových kanáloch – hlbokých priekopách na poliach.

Počas sucha záhradníci pracujú bez prestávky. Zavlažovanie sa považuje za „jemnú prácu“ a zveruje sa len najskúsenejším. S motykou v ruke odkopávajú záhyby, aby viedli vodu ku každej rastline. Trpezlivosť, presnosť a majstrovstvo – to je remeslo zavlažovača.

Източник: Музеологът д-р Диана Митева, консултант към Специализиран музей на гурбетчийското градинарство - Лясковец

Zdroj: Muzeologička Dr. Diana Miteva, konzultantka pri Špecializovanom múzeu bulharských záhradníkov v zahraničí – v meste Ljaskovec